

s t ř í d a v k a

*„Nikdy není dost lidí, kteří vás mají rádi“
...a střídavá péče o děti po rozvodu k tomu dává příležitost.*

Dlouho jsem nevěděla, že jsem byla v dětství přímým účastníkem a obětí syndromu zavrženého rodiče. Tento termín ještě neexistoval, citlivost k tvrdě zpracovávaným dětem, očkováním nenávisť k jednomu z rodičů, byla tehdy minimální. Doba, v níž jsem po válce vyrůstala, stranila jednoznačně rozvedeným matkám, otec, natož takový, který se provinil - ten můj například nevěrou s následkem - býval někdejší manželkou, její rodinou i lhostejnou společností často zavržen jako zločinec. Teprve mnohem později jsem pochopila a procítila slovo zavržení, když jsem byla zavržena i já - příliš jsem se mu podobala. Došla mi také hrůznost jediné schůzky, kterou jsem s tátou v deseti letech absolvovala. Byla jsem na ni náležitě připravena, naočkována nepřičetnou matkou, která nemohla našemu setkání zabránit, platil na mě alimenty. Bylo mi dlouhé týdny předtím vysvětlováno, že vlastně mým otcem není, že ho mám oslovovat pane a dávat si na něj velký pozor, protože mi určitě chce nějak ublížit. Otec, který přijel na schůzku až ze Slovenska, vydržel týráni od své zmanipulované dcerky sotva čtvrt hodiny. Pak se mu v očích objevily slzy a musel se rozloučit, zatímco matka, která s takovým vývojem počítala, na mě už spokojeně čekala za rohem. Mnozí rozvedení manželé, ti, kterým je dítě svěřeno do péče, nevědí, že nenávisť k partnerovi či partnerce se může v dítěti obrátit proti nim. Nenávisť je časovaná bomba, infekční choroba, jed, a kdo ji šíří mezi své blízké, je vlastně jejich nepřítel.

Proč tak smutný začátek? Abych se mohla vzápětí radovat, že citlivost naší současnosti je o kousek dál. Že už lze považovat za normu a správné chování, když rozvedení rodičové nenávisť k bývalému partnerovi dítěti nevnučují. Když rozumně spolupracují a dohodnou se. Přestože v nich může hlodat zhrzenost a pocit křivdy, mají příležitost ukázat dítěti a sobě navzájem klidnou tvář. Patří k lidské kultuře krotit své běsy a pěstovat slušné mezilidské vztahy.

Představuji si, jak jinak by vypadalo mé dětství a dospívání, kdyby už tehdy existovala střídavá péče a moji genetičtí rodičové se na mé výchově podíleli. Střídavá péče umožňuje mít oba rodiče v rovnocenném

vztahu. Žádný z nich není povýšen nad tím druhým, kterému dítě jen půjčuje. Prospívá i pestrost prostředí, v kterém se dcerka či synek střídavě ocitají. Mít dva rovnocenné domovy není k zahazení. Být obklopen přízní babiček, dědečků, tetiček a strýčků, příbuzných obou rodičů, obohacuje život. Každý z nich přináší do vztahu k dítěti nějakou hodnotu, profesi a koníčky. Dítě je motivováno, inspirováno a hlavně milováno. Nikdo není zavržen. Všichni zůstávají v jeho světě, točí se kolem svého sluníčka jako oběžnice, dávají mu pocit, že je pro ně důležité. Vzniká živná půda, na které klíčí radostné přijímání života. Střídavá péče je řešení, které je bližší rozumným, kultivovanějším osobnostem, ať už je jejich vzdělání či profese jakákoliv. Inteligence srdce se totiž s významným postavením ve společnosti nijak zásadně neshoduje. Ale není uzavřena ani pro rozvedené rodiče, které své dítě milují natolik, že se dokáží přemoci a spolupracovat navzdory svým zjitřeným emocím. Ostatně vstřícné kroky a spolupráce rozpory a animozity ředí a hasí jako životodárný déšť.

Střídavá péče jistě nevyhoví v každé situaci, ale „nikdy není dost lidí, kteří vás mají rádi“, jak moudře připomíná jedna z hrdinek příběhů „Střídavky“. A proto je moc dobře, že tato možnost existuje.

Věra Nosková

Věra Nosková
spisovatelka, za román „Bereme, co je“ (2005)
nominována na cenu Magnesia Litera